

JEAN-LUC DEHAENE, VOORZITTER DEXIA

Het is wennen voor Jean-Luc Dehaene in zijn nieuwe voorzitterskantoor 34 hoog in de hypermoderne Dexia-toren aan het Rogierplein. Een gedempt gefoeter stijgt op wanneer hij de elektronische knopjes van de rolluiken niet bediend krijgt om ons het adembemende zicht over Brussel te laten zien. 'Allez, bon, 't zal zo ook wel gaan, zeker?'

VAN ONZE REDACTEURS

ISABEL ALBERS
NICO TANGHE

BRUSSEL | Zijn rechttoe-rechtaanstijl is de ex-premier nog niet kwijt. Al wordt het veel minder rechttoe-rechtaan als het over de binnenlandse politiek gaat. 'Met vragen over Leterme of over de *politique politicienne* moet je niet bij mij zijn.'

Wel wil hij breedvoerig zijn visie kwijt over de noodzaak van meer Europa en sterkere wereldinstellingen in deze crisis. En toch, het kwaadst wordt Dehaene nog altijd wanneer het toch even weer over de binnenlandse politiek gaat. Dat de begroting er nu slecht voorstaat bijvoorbeeld, daarvoor ligt de schuld bij de paarse regeringen die in goede tijden niets opzijgezet hebben. En die bonussen en gouden parachutes voor managers inperken (*wat de regering-Leterme onlangs besliste, red.*), dat was dan weer een staaltje van slechte steekvlampolitiek.

'In een maatschappij waarin de perceptie overheerst, hebben de politici de neiging om veel te snel te grijpen naar zulke populistische steekvlammaatregelen', zegt hij. 'Een mooi voorbeeld was de reactie op de dubbele moord door Hans Van Themsche op Luna en haar babysit in Antwerpen. De regering paste toen binnen een week de wapenwet aan. Gewoon omdat men onder druk van de omstandigheden het grote publiek de indruk wou geven "dat de regering op de crisis had gereageerd". Wel, diezelfde wapenwet is ondertussen al opnieuw veranderd. Wegens ongewenste neveneffecten kan de regering de zaak beter laten bezinken en een onderbouwde oplossing voor het probleem zoeken, zoals wij destijds hebben gedaan met het Octopus-plan na de zaak-Dutroux.'

Het beperken van de toplonen is volgens u ook zo'n steekvlammaatregel?

'Begrijp me niet verkeerd. De geest van de maatregel vind ik wel goed. De regering heeft nu beslist dat voor topmanagers de gouden parachute, een chique woord voor ontslagvergoeding, beperkt wordt tot twaalf maanden van hun vaste salaris. Ik vrees dat het te simplistisch is om dit te willen oplossen met een lineaire maatregel die eenvormig op alle bedrijven van toepassing is.'

'Ik ben de eerste om te zeggen dat de enorme bedragen die werden uitbetaald buitensporig en immoreel waren. Niemand is zoveel waard. Maar ik vrees dat het niet lang zal duren vooraleer diezelfde topmanagers systematisch een hoger vast loon zullen bedingen.' 'Daarenboven wordt zo'n maatregel het best minstens op Europees niveau gecoördineerd. In Frankrijk, bijvoorbeeld, is de gouden parachute achttien maanden. De bekering zal groot zijn om verschillende regelingen in de EU tegen elkaar uit te spelen. Het kan ook leiden tot delokalisering van hoofdkwartieren.'

Zonder euro was België nu IJsland

'Politici grijpen veel te snel naar populistische steekvlammaatregelen'

Dat lijkt ons sterk.

'Je mag niet vergeten dat de bedrijven vandaag — hoezeer de kredietcrisis de markt ook door elkaar heeft geschud — nog altijd in een erg concurrentiële omgeving werken. Neem nu de druk die de veelbesproken code-Lippens zette op de bedrijven om hun topsalarissen te publiceren. Wat gebeurde er? Door de concurrentie zijn de bedrijven onderling gaan vergelijken en gingen de toplonen stijgen in plaats van dalen.'

De oudgediende Karel Vinck noemt deze financiële en economische crisis 'zonder twijfel' de ergste uit zijn carrière. U ook?

'Ja, omdat het een wereldcrisis is die alles en iedereen raakt. En di zich door de informatietechnologie razendsnel verspreidt. De dominerende wereldmacht, de Verenigde Staten, heeft op alle niveaus op krediet van de hele wereld geleefd en daar is deze crisis een gevolg van.'

'Het best is deze periode te vergelijken met de twee oliecrisis van de jaren zeventig. Die hebben toen ook een schok door de wereld gejaagd. Dat was een keerpunt in de energiewereld. Het heeft ons land geleerd dat we tijdig moeten reageren op de crisis, en niet als het te laat is. Daar vrees ik vandaag voor.'

'Van levensbelang is daarom dat er een regulering van de financiële sector op wereldniveau komt. Een globale economie heeft afdwingbare globale spelregels nodig.'

'De wereldinstellingen die we na

de Tweede Wereldoorlog gecreëerd hebben, moeten daarvoor dringend aangepast worden aan de wereld van vandaag: het IMF, de Wereldbank, de WHO, de VN, die moeten de kern worden van een *global governance*. Daarvoor moet ze een dwingende autoriteit hebben over alle staten en niemand mag zich daarbuiten kunnen stellen. Dat zal voor de VS op zijn zachtst gezegd een leerproces zijn.'

'De grote uitdaging voor Europa in deze eeuw is of het nog met de grote wereldspelers aan één tafel zal kunnen zitten. Het zal dat maar kunnen als het als één Europa handelt. Zolang het dat niet doet, zal het een zwakke partner zijn.'

Van een verenigd Europa was in de bankencrisis toch geen sprake? Zelfs de Benelux kon niet aan één zeel trekken in dossiers als Fortis en Dexia. Integendeel.

'Blijkbaar hebben we daar nogal moeite mee. De aanpak in het dossier-Fortis was niet gespeend van nationale belangen, dat klopt, al hebben de Belgische en Nederlandse regering wel meteen de Europese Centrale Bank erbij betrokken.

Bovendien heeft men vrij vlug de noodzaak van een Europees antwoord op de crisis ingezien. Zelfs de Britse eerste minister vroeg erom. Sarkozy heeft vrij snel een eurotop bijeengeroepen over de crisis.'

'Blijkbaar is er ook altijd eerst een grote crisis nodig vooraleer men stappen onderneemt. Vergelijk het met de bomaanslagen in Madrid voordat er supranationale veiligheidsmaatregelen kwamen. We doen stappen dankzij schokken, maar soms zijn het heel pijnlijke schokken.'

'Premier Leterme heeft ook van meet af aan een Europese aanpak bepleit. België kan trouwens alleen langs Europese weg een rol spelen en zal anders niet meetellen, nergens.'

Is er geen grote tegenstelling tussen woord en daad? Kijk naar Sarkozy in het dossier-Dexia. Zijn aanpak was puur op het vrijwaren van Franse belangen gericht. De Belgische ceo moest eruit.

'Ja en nee. Sarkozy wou vooral een einde maken aan de interne Frans-Belgische oorlog binnen Dexia. Ik ben er ook niet blind

voor dat Sarko een politicus van de 21ste eeuw is, een eeuw waarin de perceptie overheerst en waar hij dus naar de buitenwereld toe volop de Franse kaart moet trekken.' 'Toch is het dankzij Sarkozy dat Europa nu weer op de kaart is gezet. Ik durf me niet voor te stellen, met alle respect voor de nieuwe lidstaten, wat het gezamenlijke antwoord van Europa op de crisis zou zijn geweest als we pakweg nu onder het komende Tsjechisch voorzitterschap hadden gezeten.' 'Maar u hebt gelijk dat we nog veel werk hebben voor we van een echte gecoördineerde Europese aanpak kunnen spreken. Ook de Europese Commissie heeft me ontgoocheld. Die is te schroomvallig en te traag geweest om in te grijpen. Terwijl de financiële crisis net een uitgelezen kans was om een voortrekkersrol te spelen.'

'Het ontgoochelde me ook wat dat ook Angela Merkel een nationale aanpak verkoos als het over de Duitse banken ging. Ook al kan ik dat wel ergens plaatsen en weet ik dat zij rekening moet houden met interne spanningen in de Duitse coalitie.'

Welke rol kan België spelen in dat Europa?

'Een voortrekkersrol, zoals het dat al vroeger gedaan heeft. Zonder Europa zijn we niets.'

'Voor België — ik kan het niet genoeg onderstrepen — is de euro in deze tijd een godsgeschenk. Had den we geen euro, dan waren we nu IJsland. Noch min noch meer... Als klein land met een grote bankenaanwezigheid en een eigen munt waren we uitermate kwetsbaar.'

'Dat we in de Monetaire Unie zitten, maakt nu gelukkig dat we in een ruimer kader zitten.'

Er kunnen wel prachtige betogen gehouden worden over het belang van Europa, maar als puntje bij paaltje kwam, was het bij al onze burens 'eigen banken eerst'. Terwijl de Belgische regering Fortis heeft

PROFIEL

WIE JEAN-LUC DEHAENE

LEEFTIJD
GEZIN
OPLEIDING
HOBBY
AUTO
RESTAURANT
FAVORIETE STAD
GADGET
HEL
BOEK
WERKDAG

68 jaar
getrouwd, vier kinderen
rechten in Namen en Leuven
voetbal, lezen, tuinieren, fotografie
Audi 100
De Kuyper in Vilvoorde serveert al meer dan 100 jaar de beste paardensteak.
Vilvoorde, Barcelona en New York.
fotocamera
een lange, besluiteloze vergadering
Revolutionary Wealth van Alvin Tofler
Wekker om 7 uur, om 8 uur ben ik het huis uit. Ofwel ga ik naar het Europees Parlement, ofwel — de laatste tijd erg veel — naar Dexia. Maar ook mijn andere raden van bestuur vragen tijd. Meestal rond 19 uur thuis.